

גאיה וחמוריקו מצילים את העולם

פעילות לילדים בנושא חסכון בחשמל

מאת סיון סדן

גיל היעד: הפעילות מיועדת לילדים בגיל 4-8

מהלך הפעילות: הפעילות מתחלקת לשלושה חלקים: סיפור, דיון ויצירה.

1. סיפור:

"גאיה וחמוריקו מצילים את העולם - לומדים לחסוך בחשמל"

2. דיון:

מה הוא "אפקט החממה"?
החיים על כדור הארץ אפשריים בין השאר בזכות האטמוספירה. האטמוספירה היא שכבת גזים שמקיפה את כדור הארץ. כאשר השמש מחממת את כדור הארץ, חלק מן החום משתחרר אל החלל, אבל לא כולו, מאחר והאטמוספירה לא מאפשרת לכל החום שנפלט מכדור הארץ להשתחרר לחלל. לתופעה הזו קוראים "אפקט החממה", וכתוצאה ממנה הטמפרטורה של כדור הארץ עולה. בתהליך ייצור החשמל כמות הגזים הנפלטים ומצטברים באטמוספירה עולה. הצטברות זו מגבירה את אפקט החממה.

איזה מכשירים חשמליים אתם מכירים?
הילדים חושבים על מכשירים חשמליים: תאורה, טלוויזיה, מחשב, תנור, קומקום חשמלי, מכונת כביסה...

האם גם אנחנו יכולים להציל את כדור הארץ?
בוודאי! אנחנו יכולים לחסוך באנרגיה: אפשר לכבות את האור כשיוצאים מהחדר, אפשר לכבות מכשירים חשמליים שלא משתמשים בהם, אפשר להשתמש בנורות חסכוניות, אפשר לצפות פחות שעות בטלוויזיה, לסגור את החלונות והדלתות כשממזגים חדר ולא לקרר יותר מדי...

3. יצירה:

רעיון לפעילות יצירה עם הילדים – ילדים מציירים זוללים חשמליים. בסיפור "גאיה וחמוריקו מצילים את העולם" התנור מדבר, ולכן במספר הפעילות הילדים בחרו לצייר מכשירים חשמליים מדברים.

אשמח אם תוכלו לספר לי על הפעילות ואם יש לכם הצעות לשיפור או הערות.
סיון סדן - 054-6530431

גַּאֲיָה וְחִמּוֹרִיקוֹ מַצִּילִים אֶת הָעוֹלָם לְנוֹמְדִים לַחֲסָךְ בְּחֶשְׁמֶל

כְּתִיבָה: סִינּוֹן וְאוֹר סֵדֶן
אֵינֹר: נָטְלִי פּוֹדְלוֹב

סִינּוֹן וְאוֹר סֵדֶן גַּאֲיָה וְחִמּוֹרִיקוֹ מַצִּילִים אֶת הָעוֹלָם לְנוֹמְדִים לַחֲסָךְ בְּחֶשְׁמֶל

Or
Capital Ltd.

הספר עוסק בחינוך ילדים להתייעלות אנרגטית והוא ספר ראשון בסדרת ספרי ילדים בנושאי איכות סביבה.

הספר נכתב על ידי סיון סדן ובתה אור, מתוך אמונה שאם נחנך את ילדינו לדאוג לסביבה, נוכל לשנות הרגלים, לפתור חלק מהבעיות שיצרנו ולמנוע את היווצרותן של בעיות חדשות.

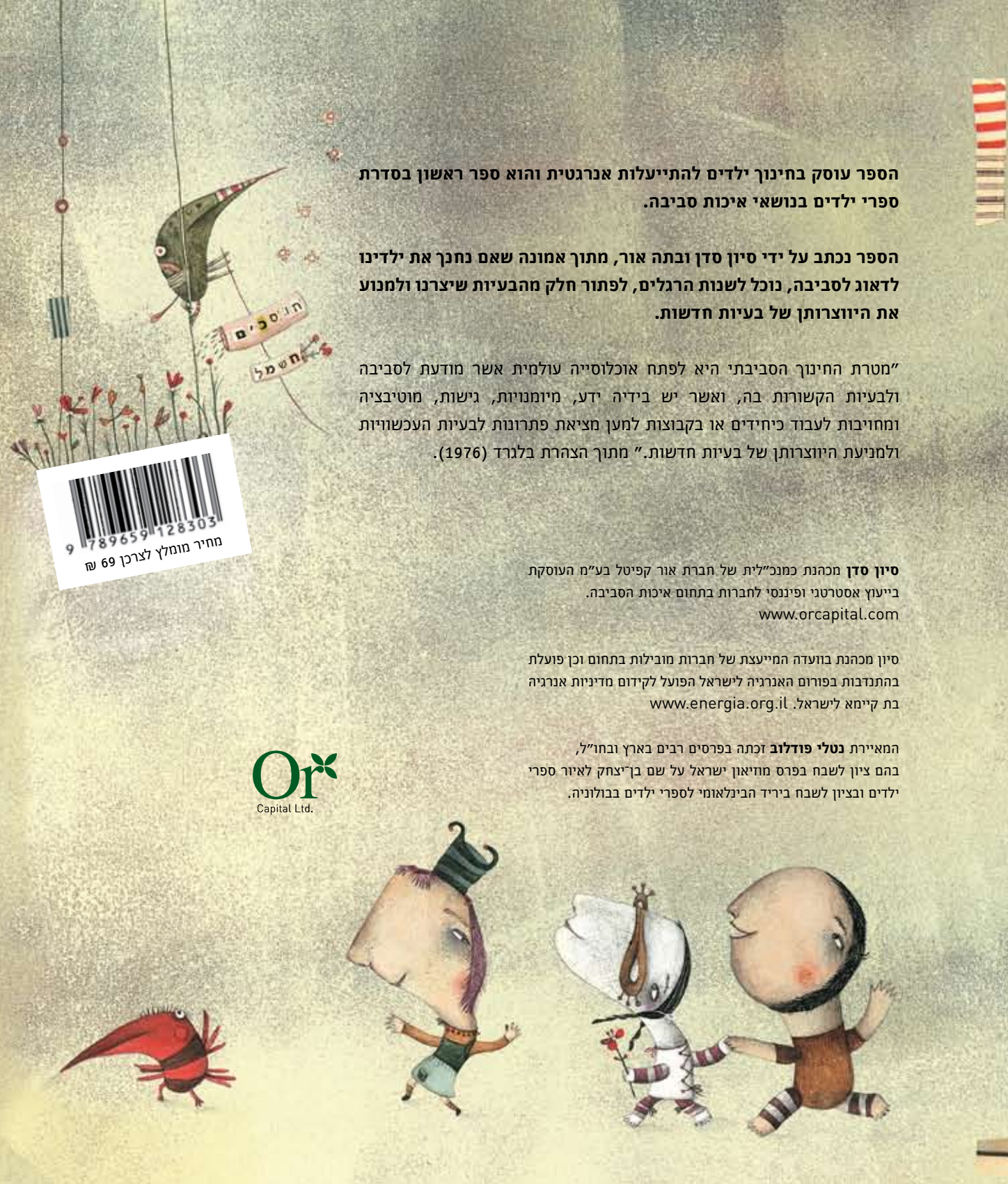
"מטרת החינוך הסביבתי היא לפתח אוכלוסייה עולמית אשר מודעת לסביבה ולבעיות הקשורות בה, ואשר יש בידיה ידע, מיומנויות, גישות, מוטיבציה ומחויבות לעבוד כיחידים או בקבוצות למען מציאת פתרונות לבעיות העכשוויות ולמניעת היווצרותן של בעיות חדשות." מתוך הצהרת בלגרד (1976).

סיון סדן מכהנת כמנכ"לית של חברת אור קפיטל בע"מ העוסקת בייעוץ אסטרטגי ופיננסי לחברות בתחום איכות הסביבה.
www.orcapital.com

סיון מכהנת בוועדה המייעצת של חברות מובילות בתחום וכן פועלת בהתנדבות בפורום האנרגיה לישראל הפועל לקידום מדיניות אנרגיה בת קיימא לישראל. www.energia.org.il

המאירת **נטלי פודלוב** זכתה בפרסים רבים בארץ ובח"ל, בהם ציון לשבח בפרס מחיאון ישראל על שם בן-יצחק לאיור ספרי ילדים ובציון לשבח ביריד הבינלאומי לספרי ילדים בבולוניה.

Or
Capital Ltd.

גְּאִיָּה וְחִמּוּרִיקוֹ מְצִילִים אֶת הָעוֹלָם

לִוְמָדִים לְחֶסֶךְ בְּחֶשְׁמֵל

למשפחה הנפלאה שלי
וגם לאשרת מזרחי שפירא
סיון סדן

לסביבה באהבה
אור סדן

ליוסי ורון האהובים והתומכים,
לסיון ואור שמצילות את העולם
נטלי פודלוב

גאיה וַחֲמוֹרִיקוֹ מַצִּילִים אֶת הָעוֹלָם לוֹמְדִים לַחֲסוֹךְ בְּחֶשֶׁמֶל

כְּתִיבָה: סִיוֹן וְאוֹר סֵדָן
אֵינֹר: נְטָלִי פוֹדְלוֹב

הִיָּה זֶה לִילָה חֹם,
וְחִמּוּרִיקוֹ הִתְהַפֵּף בַּמָּטָה וּבְקִשֵּׁי נֶרְדָּם.
הוּא חָכָה בְּקֶצֶר רוּחַ שֶׁהִבְקֹר יִגִּיעַ,
וְהַעִיר אֶת גְּאִיָּה מִיָּד כְּשֶׁהַשֶּׁחַשׁ הִפְצִיעָה.

חמוריקו וגאיה כתבו שלט גדול,
קשטו וצבעו בצבע כחל.
אחר כך לקחו את ההזמנה
ותלו אותה במרכז השכונה:
"כלם מזמנים למסבת פגימות חגיגית
אצל גאיה בבית, ליד גן מרנגית."

"גאיה, רוצה לארגן מסבה מיוחדת?

הרי מחר יש לך יום הולדת!"

"אני לא מאמינה, זה כל כך מרגש,

מחר אהיה כבר בת חמש."

למחרת בערב הגיעו כל החברים והחברות,
ונתנו לגאיה המאשרת מתנות נהדרות.
וכל מי שבא

גם הביא דבר מה למסבה:
אור הביאה קלטת של סינדרלה שהיא אוהבת;
תמר הביאה את שמיקשמיך - השמיקה המיוחדת;
נעם הביא מפלצת להפחיד את הילדים;

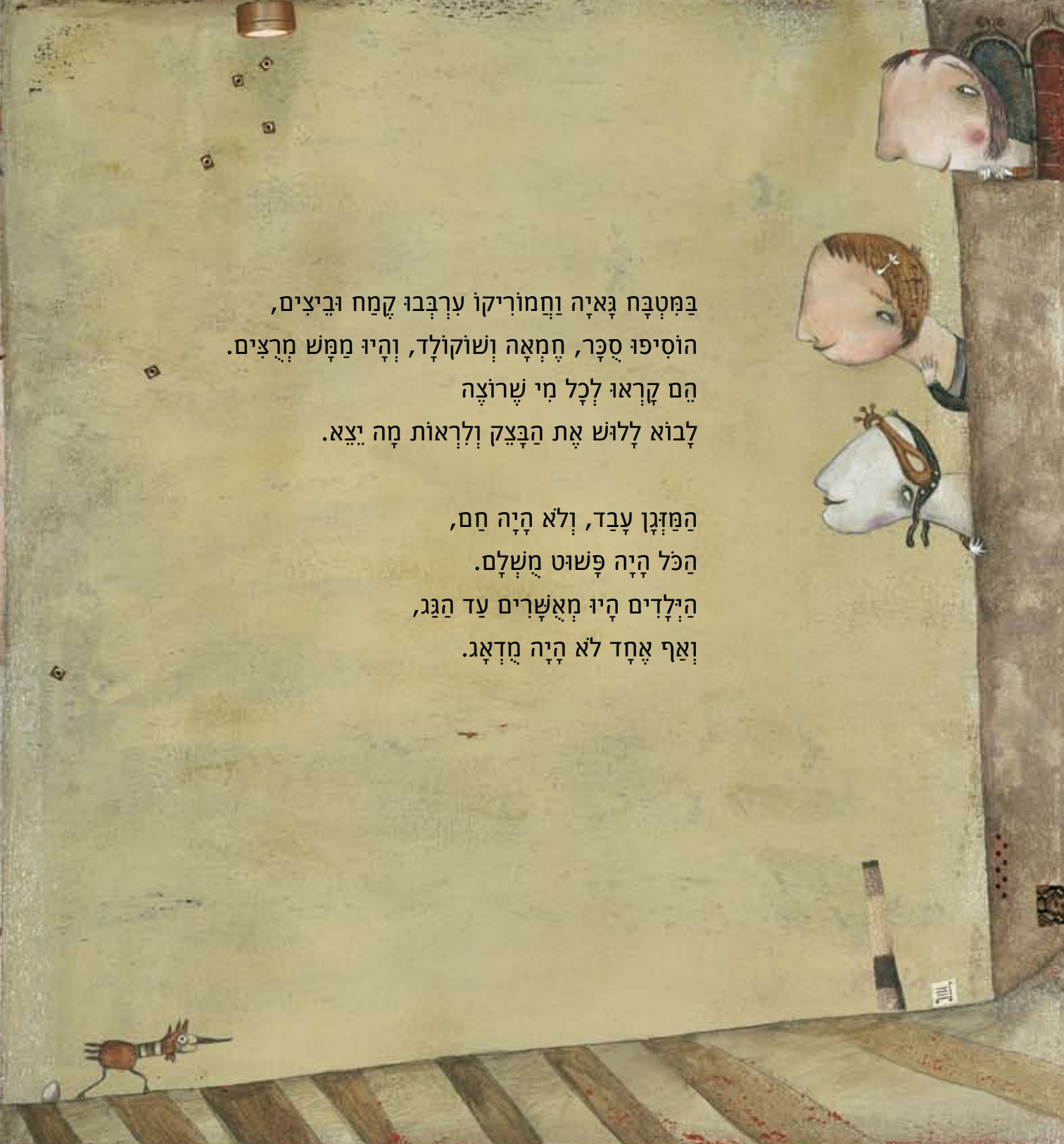
אסף הביא כל מיני ספרים;
עמרי הביא מנורה שעושה צללים;
ועדידוש הכינה מוזיקה בשביל שיהיה נעים.
גאיה וחמוריקו הכינו תבניות של עוגיות
בשביל כל הילדים שאוהבים לאפות.

כלם השתוללו והדליקו אור בכל החדרים:
אסף הקשיב לעדידוש שספָרה ספורים;
תמר השמיעה מוזיקה ופצחה ברוקדים;
נעם עם המפלצת עשה קולות מפחידים;

עמרי בחדר של גאיה וחמוריקו התישב
ושחק בהתלהבות במשחק מחשב;
ואלו אור הדליקה טלויזיה והכניסה את הקלטת,
וצפתה שוב בסינדרלה מן הארמון נמלטת.

במטבח גאיה וחמוריקו ערבבו קמח וביצים,
הוסיפו סוכר, חמאה ושוקולד, והיו ממש מרצים.
הם קראו לכל מי שרוצה
לבוא ללוש את הבצק ולראות מה יצא.

המוזגן עבד, ולא היה חם,
הכל היה פשוט משלם.
הילדים היו מאשרים עד הגג,
ואף אחד לא היה מדאג.

שכם אל שכם, חברים וחברות,
הכינו עוגיות בכל מיני צורות.
כל ילד יודע שלהדליק לבד את התנור
זה אסור פשוט בתכלית האסור.
לכן חמוריקו קרא לאמא לעזרה,
אף לפתע שמע מין לחישה מוזרה:
"משהו כאן ממש לא כשורה,
ואם תדליק אותי זאת תהיה צרה צרורה."

"אני לא מאמין, התנור מדבר,
חיבים לברר מה הוא אומר,"
קרא חמוריקו נפעים והמום.
אבל אמא שלו לא שמעה כלום.
היא באה וסובבה את כפתור ההפעלה.
אוי ואבוי, לא תאמינו איזו בהלה.

התנור המדבר אמר קדם שיש פה בעיה,
ולי היה נדמה שזאת סתם הדזיה!"

לפתע, באמצע הצחוק והמשחק,
הכל פשוט נפסק.
חשך השתרר בבית, אכן צרה צרורה!
"הפסקת חשמל!" צעק המוריקו, "הלא קבלנו אזהרה!"

כִּשְׁהַתְנוּרָא אֶת נְאוֹמוֹ גָּמַר,
חֲמוּרִיקוֹ פָּשׁוּט לֹא יָדַע מָה לִזְמֹר.
הוּא יָצָא מִהַמְטָבָח עִם גְּרוֹת בִּידִיו,
וְהִילָדִים הִתְקַבְּצוּ סְבִיבוֹ לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרָיו.
הוּא סִפֵּר לָהֶם עַל הַתְנוּרָה הַמְדַבֵּר שֶׁהִתְרִיעַ וְהִזְהִיר,
וְאַחֵר כִּי שָׁלַף כַּדּוּר גָּדוֹל, כָּחֹל וּמַאִיר,
וְהִרְאָה לְכָל חֵבֶר וְחִבְרָה
הֵיכָן עַל הַכַּדּוּר מְצוּיֹת תַּחְנוּת־הַכּוֹחַ בַּמְדִּינָה.

אוֹ אֵז מִשְׁהוּ מִמֶּשׁ מוֹזָר קָרָה,
וְגַאֲיָה אֲמָרָה שֶׁהִיא פָּשׁוּט לֹא מַאֲמִינָה.
הַחֲבָרִים פִּהֲקוּ,
וּבִבַּת אַחַת כָּלָם נִעְלְמוּ.
בְּתוֹךְ שְׁנֵיָה הֵם הוֹפִיעוּ פְתָאוֹם
בְּתַחְנוּת־הַכּוֹחַ הַקְרוֹבָה, כְּמוֹ בְּחִלּוֹם.

ម៉ែបងប្អូនប្រុសប្រុស ប្រុសប្រុស ខ្ញុំ ខ្ញុំ បើកទៅ
 រំលោភ គេឆ្កឹះ៖ “នាំ នាំ បើកដៃបើក រំលោភ
 ”ចម្លែក ក៏ដឹង” ហួត ផ្ទាល់
 “នាំ នាំ ឆ្កឹះ ឆ្កឹះ” បើកទៅ ឆ្កឹះ ឆ្កឹះ

"אָהה, " קראַ עמרי הקטן,
"אז עכשו הכל ברור ומובן!
הפעלנו המון מכשירי חשמל במסכה,
כלם פעלו יחד וזאת הסבה
שהזרם פסק והכל כבה,
ולנו נגרמה כזאת אכזבה."

חמוריקו הסביר שמהארבה החשמל יכול
להגיע לעמוד החשמל הגדול,
ועמודי החשמל מעבירים דרך כבלים
את החשמל הלאה לשקעים בבתים.

זיהורח
חשמל

אָסר הַתּפִּילָא: "אַז מָה הַבְּעִיָּה בְּכָלֵל?
אִם צָרִיךְ, נִיצָר עוֹד וְעוֹד חֲשֵׁמֶל."

אָמַר חֲמוּרִיקוֹ: "כְּשֶׁמִּיצְרִים חֲשֵׁמֶל, נִפְלָטִים מִזֵּהָמִים,
וְאַנְחֵנוּ אֶת כְּדוֹר הָאָרֶץ מְחַמְמִים."

אָנָּשִׁים עוֹשִׂים כָּל מִינֵי דְבָרִים
נִשְׁפּוֹגְעִים בְּעוֹלָם נִשְׁבּוֹ אֲנוּ חַיִּים."
אַחַר כֵּן פָּהֵק נִשׁוֹב פְּהוֹק עֲנָקִי,
וְכֻלָּם חֲזְרוּ לַמַּסָּבָה בְּמַהִירוֹת שִׂיא.

[illegible]

החשיכה

אבל איפה גאיה, לאן היא נעלמה?
גאיה עומדת קפואה ולא זזה ממקומה.
"למה את לא באה?" עדידוש התפלגה.
"אני חוסכת בחשמל, את לא רואה?"

חמוריקו וגאיה וכל הילדים
כבו את כל הזוללים החשמליים.
אור בבית, יום הלדת שמח,
היה נעים מאוד ללמד ולהתארח.
אבל לפני שנפרדים,
את ילדת יום ההלדת צריך להרים.

"הַגּוֹף נִשְׁלָנוּ לֹא צוּרָה חֲשָׁמַל!" חֲמוּרִיקוֹ הִסְבִּיר.

- "אז איך יז לנו כוח לרקד ולשיר?"

- "כִּי־יִשְׁתַּחֲוֶה לָנוּ כֹּחַ לְשִׁיר בְּקוֹל גָּדוֹל

אֲנַחְנוּ צָרִיכִים רַק לִישׁוֹן, לְנִשְׁתּוֹת וּלְאָכֹל.

גָּאִיָּה צָחָקָה צָחוֹק פְּעֻמוֹנִים
וּמִהָרָה לְהִתְיָשֵׁב עַל הַכִּסֵּא בִּהְנָאָה,
וְכָלֶם הִרְיָמוּ אוֹתָהּ חֲמִשׁ פְּעָמִים
וְעוֹד אַחַת לִשְׁנֵה הַבָּאָה.

"איזה מזל, " המוריקו זרח,
"שיש לנו חברים חכמים כל כך.
יחד נציל את העולם
שלא יהיה חם ומזוקם!"

רעיונות לדיון עם הילדים על חיסכון באנרגיה:

האם גם אנחנו יכולים לעשות משהו כדי להציל את כדור הארץ?

• אפשר לכבות את האור כשיוצאים מהחדר.

• אפשר לכבות מכשירים חשמליים כשלא משתמשים בהם.

• אפשר להשתמש בנורות חסכוניות באנרגיה.

• אפשר להשתמש פחות במכשירי חשמל, למשל:

לצפות פחות שעות בטלוויזיה.

ללבוש עוד משהו כשקצת קר, במקום להפעיל חימום.

לסגור את החלונות והדלתות כשממזגים חדר ולא לקרר יותר מדי.

הסבר קצר בעבור הילדים ששואלים עוד ועוד שאלות:

החיים על כדור הארץ אפשריים בין השאר בזכות האטמוספירה. האטמוספירה היא שכבת גזים שמקיפה את כדור הארץ. כאשר השמש מחממת את כדור הארץ, חלק מן החום משתחרר אל החלל, אבל לא כולו, מאחר שהאטמוספירה לא מאפשרת לכל החום שנפלט מכדור הארץ להשתחרר לחלל. לתופעה הזאת קוראים אפקט החממה, וכתוצאה ממנה הטמפרטורה של כדור הארץ עולה.

בתהליך ייצור החשמל כמות הגזים הנפלטים ומצטברים באטמוספירה עולה. הצטברות זו מגבירה את אפקט החממה. בשנים האחרונות עלתה הטמפרטורה בכדור הארץ וגרמה לשינויים באקלים. דוגמה אחת לשינוי אקלימי היא ההמסה של הקרחונים. הקרחונים הגדולים עשויים מכמות גדולה של מים, ואם הם יימסו לגמרי, מפלס המים עלול לעלות ולהציף אזורים על קו החוף.

GAYA AND BANJO SAVE THE WORLD

LEARNING TO SAVE ELECTRICITY

Sivan & Or Sadan

Illustrations: Natalie Pudalov

עריכה: סיגל גפן

ניקוד, ייעוץ לשוני: שרה קרמין

All Rights Reserved

Text Copyright 2008 by Sivan & Or Sadan

Illustrations Copyright 2008 by Natalie Pudalov

כל הזכויות שמורות לאור קפיטל בע"מ

רח' סולד 13, רעננה 43218

תמליל 2008 סיון ואור סדן

איורים 2008 נטלי פודלוב

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת כתב מהמוציא לאור.

מספר החסת"ב:

978-965-91283-0-3

Or
Capital Ltd.